

"עיצוב הרמוני הוא כזה הדורש שדבר לא יתווסף ודבר לא יגרע" (מרקוס ויטרוביוס פוליו)

אבני הדרך בתולדות האדריכלות **כנס תגליות במוזיאון תל-אביב לאמנות ב-15 בינואר 2016** **תכנית הכנס**

09:00 – 09:30 התכנסות

09:30 – 09:45 ברכות

09:45 – 10:15 **אדריכלות בארבעה מימדים: מרחב וזמן בפירמידות של מצרים העתיקה**

המרצה: ד"ר שירלי בן-דור אביין – אוניברסיטת תל אביב

הפירמידות במצרים העתיקה נבנו תוך שליטה מופלאה באמנות התלת-מימד, הפגנת מיומנות הנדסית וידע מתמטי נרחב. בכך חוללו הפרעונים מהפכה ארכיטקטונית חסרת תקדים ורבת השפעה. עד ליום זה מתלבטים החוקרים בשאלות המעשיות של שיטות הבנייה, התכנון והכנת חומרי הגלם שנדרשו למפעל הבנייה

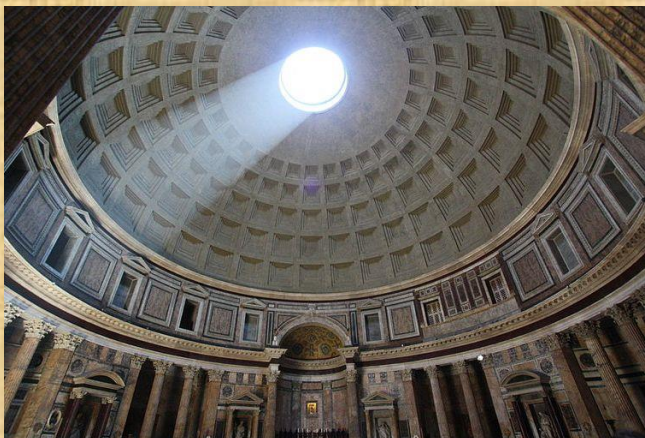

המונומנטאלי. בד בבד עוסקים החוקרים גם במניעים החברתיים והדתיים שהובילו למהפכת הבנייה שהתחוללה תוך זמן קצר יחסית ושינתה לעד את תפיסת הבנייה המונומנטאלית בעולם העתיק.

10:15 – 10:50 **פולחן הקיסרים – המבט הארכיטקטוני**

המרצה: **פרופ' ארתור סגל** – אוניברסיטת חיפה

פולחן השליטים הינו תופעה אוניברסלית בעולם העתיק ואכן פולחן הקיסרים לא היה שונה במהותו מפולחן השליטים בעולם ההלניסטי. ראשוני המקדשים שהוקמו לכבוד אוגוסטוס ויורשיו, בני השושלת היוליו-קלאודית, לא נבדלו ממקדשים שהוקמו לאלים הרבים אשר אכלסו את הפנתיאון היווני-רומי, אך עד מהרה הוקמו ברחבי

הפרובינקיות מבנים שנועדו לפולחן הקיסרים אשר בצורתם החיצונית ינקו את השראתם ממסורות בנייה שונות ומגוונות. מבנים אלה עוצבו במגוון צורות החל באולמות מיוחדים, שנועדו לטפח את פולחן הקיסר, דרך מזרקות ציבוריות גדולות מימדים בהן שולבה דמות הקיסר בין פסלי האלים וכלה ב"מקדשים הפתוחים", הלא הם מבני הקליבה kalybe שדמו לחזיתות דמוי תיאטרליות. אלה האחרונים הוקמו במקביל לרחובות הראשיים והכיכרות ויצרו מוקדים ארכיטקטוניים רבי רושם.

תגליות

ארכיאולוגיה לכל

מיסודו של מכון ישראלי לארכיאולוגיה (ע"ר)

10:50 – 11:30 הפסקה

11:30 – 12:00 עמוד התווך של רומא - אפולודורוס איש דמשק

המרצה: ד"ר גיא שטיבל – אוניברסיטת תל-אביב

האיש שחתום על הקמת עמוד טריאנוס והפורום של טריאנוס כמו גם הגשר העצום שחצה את נהר הדנובה הוא האדריכל אפולודורוס איש דמשק. הוא נחשב לאדריכל הרומי המשמעותי ביותר והשפעתו הייתה כה ניכרת עד שבמשך השנים ניסו גם לייחס לו את הקמת אבני דרך מופתיים כמו הפנתיאון ווילה האדריאנה. ההרצאה תפרוס את יצירי כפיו המרהיבים של אפולודורוס ותמקמם במסורת האדריכלית הקלאסית ובמארג האורבני הרומי. לא נפסח גם על סוגיית האגו של האדריכל ותוצאותיה.

12:00 – 12:30 האם הרנסנס עדיין איתנו?

המרצה: הגברת אלה שופמן, מרצה לתולדות האדריכלות

מאפיינים של אדריכלות הרנסנס האיטלקי והשפעתם על דורות הבאים, עד ימינו. חידושים אדריכליים של הרנסנס האיטלקי התפשטו לא רק לארצות נוספות, אלא חלשו לדורות הבאים וחלקם ניכרים גם בימינו ואפילו במקומותינו. בהרצאה נכיר את המאפיינים הבולטים של הסגנון ונעקוב אחר השפעתם של הכיפה של ברונלסקי, מבני הפלאצו, התוכנית ההרכזית ועוד על האדריכלות הקרובה לנו. ההרצאה תלווה במצגת ובקטעי וידאו רלוונטיים ואף מפתיעים.

12:30 – 13:00 אדריכלות עוסמאנית במזרח התיכון: פאר, הדר, מצוינות

ופונקציונאליות

המרצה: פרופ' מירי שפר-מוסנזון - ראשת החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה

אוניברסיטת תל אביב

מדוע בית הכנסת "החורבה" בירושלים נראה כמו מסגד מאסתנבול נטול צריחים?! ההרצאה תסביר כיצד בית כנסת באמצע המאה התשע-עשרה תוכנן בידי אדריכל מוסלמי מאסתנבול, וכך נלמד על מאפייניה של האדריכלות של האימפריה העוסמאנית שעיצבה את המזרח התיכון הערבי והתורכי במשך ארבע מאות שנה מתחילת המאה ה-16 ועד מלחמת העולם הראשונה. זו היתה אדריכלות של פאר והדר אך גם של פונקציונאליות; בניה שכיבדה חומרים וסגנונות מקומיים אך פיתחה טעם אימפריאלי משותף; סגנון ששילב אלמנטים תרבותיים שונים, ובהם: אסלאם, ערביות, תורכיות, וביזנטיות. התוצאה מיזגה מסורת, חדשנות ומצוינות. סינאן, האדריכל הראשי של האימפריה במאה ה-16, ומשפחת בליאן, אדריכלי צמרת מהמאה ה-19, ימחישו את העושר הזה.

מחיר – 80 ש"ח כרישום מוקדם עד ל-7 לינואר

אחרי מועד זה מחיר הכרטיס – 90 ש"ח

פרטים והרשמה במשרדי תגליות:

טלפון: 03-6423432; פקס: 077-9256754 בימים א'-ה' 09:00 – 17:00

הכנס יערך באודיטוריום ע"ש יהודה וז'נט אסיא (באגף החדש) של מוזיאון תל-אביב לאומנות

ברחוב שאול המלך 27, תל-אביב

www.tagliot.com